

Донецький національний університет імені Василя Стуса

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Психодіагностика, психотерапія і психокорекція»

Кількість кредитів ЄКТС	8 кредитів ЄКТС
Період викладання	5,6 семестр
Рівень вищої освіти	перший
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Викладач	Шель Наталія Василівна, к.психол.н., доцент понад 2 роки
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=9J8inmUAAAAJ&hl=ru
Доступ до матеріалів курсу	https://teams.microsoft.com/v2/
Контактна інформація	n.shel@donnu.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Психодіагностика, психотерапія і психокорекція» є базовою для бакалаврів психології, формує компетентності та результати навчання, які відповідають змісту та фокусу освітньої програми з орієнтацією на НРК. Курс розрахований на висвітлення актуальних проблем психодіагностики як галузі психологічної науки, а також на

розв'язання конкретних практико-орієнтованих завдань, які сприятимуть формуванню професійної компетентності майбутніх психологів.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у: засвоєнні здобувачами вищої освіти базових понять, методів і процедур психологічної діагностики, які є найбільш універсальними та широко використовуються в різних галузях психологічної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і у суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК)

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту

СК 10. Здатність до публічного виступу, захисту і презентації власних досягнень

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК 13 Здатність розробляти та реалізовувати психотерапевтичні та психокорекційні заходи, спрямовані на збереження і відновлення психічного здоров'я.

Програмні результати навчання:

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно- комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». Форми поточних і підсумкових контролів – розв'язання тестів. За результатами роботи протягом семестру здобувачеві надається можливість

отримати 100 балів сумарно за всі види навчальної діяльності.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах: 1) аудиторні заняття (лекції, практичні); 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача. Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу.

Календарне планування з навчальної дисципліни “Психодіагностика, психотерапія і психокорекція”

Тиждень/ дата / години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години (Зразок і вимоги розміщено на порталі факультету	Термін виконання (дата і час)	Мак кількість балів
Семестр 5. ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 (306)					
1-ий тиждень (4 години)	Тема 1. Предмет і завдання психодіагностики.	Лекція №1. Практичне заняття №1	Опитування і дискусії: 1. Ознайомитись з тестовими методиками різних типів. 2. Скласти таблицю відмінностей між різними тестами і специфікою їх використання	1-ий тиждень	3
2-ий тиждень (2 години)	Тема Історія розвитку психодіагностики як галузі психології.	Практичне заняття №2	Опитування і дискусії: Практичне заняття на Тему: «Історія розвитку психодіагностики як галузі». Подати у вигляді таблиці етапи розвитку психодіагностики.	2-ий тиждень	3
3-ий тиждень (4 години)	Тема 2. Тест. Загальна теорія тестової діагностики.	Лекція №2 Практичне заняття №3	Опитування і дискусії за темою. Коефіцієнт лінійної кореляції Пірсона. Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена.	3-ий тиждень	3
4-ий тиждень (2 години)	Тема . Класифікація тестових методик.	Практичне заняття №4.	Завдання 1. На основі класифікації формалізованих методик зробіть порівняльну таблицю. Завдання 2. Опишіть проєктивні техніки, які використовуються з психодіагностичною метою. Наведіть приклади таких технік і проведіть їх. Завдання 3. Опишіть малоформалізовані методики. Змодельуйте ситуацію, де на вашу думку їх доцільно використовувати.	4-ий тиждень	3
5-ий тиждень (4 години)	Валідність та надійність тесту. Поняття про метод вимірювання ретестової надійності.	Лекція №3 Практичне заняття №5	Опитування і дискусії: Критерії валідазації. Види валідазації тесту.		3

6-ий тиждень. (2 години)	Процедура обробки тестів, надійність-узгодженість і пілотаж. Шкали брехні.	Практичне заняття №4	Опитування і дискусії: Провести процедуру перевірки надійності-узгодженості будь-якої тестової методики. Провести відповідні статистичні обрахунки. Визначити принципи роботи шкал брехні. Створити перелік питань, які можуть бути включені в шкали брехні.		3
7-ий тиждень (4 години)	Тема 4. Стандартизація та адаптація тесту.	Лекція № 4 Практичне №7	Опитування і дискусії: 1.Ознайомитись з процедурою адаптації. 2. Презентувати процедуру адаптації 5 відомих методик. Визначити можливі порушення. 3.Зафіксувати алгоритм адаптації діагностичної методики	7-ий тиждень	3
	Модульний контроль				9 б
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 (30 балів)					
6-ий тиждень (2 години)	Мотивація досліджуваних і засоби підвищення надійності процедури діагностики	Практичне заняття №8	Розробити методичні рекомендації щодо підвищення мотивації досліджуваних. Провести рольову гру на визначення їх ефективності	6-ий тиждень	3
7-ий тиждень (4 години)	Психометричні основи психодіагностики.	Лекція №5 Практичне заняття №9	Опишіть як визначається кількість завдань до тесту. Відповідь обґрунтуйте. Охарактеризуйте як проводиться розробка завдань. Відповідь обґрунтуйте та продемонструйте на конкретному прикладі. Опишіть як проводиться оформлення тесту. В чому особливість проведення пілотажного дослідження? Відповідь обґрунтуйте.	7-ий тиждень	3
8-ий тиждень (2 години)	Тестові норми та порядок їх розробки.	Практичне заняття №10	Опитування і дискусії: 1.Ознайомитись с процедурою розробки тестових норм	8-ий тиждень	3

години)			2.Розробити тестові норми для гіпотетичної методики. Провести процедуру статистичної перевірки тестових норм.		
9-тий тиждень (4 години)	Створення психодіагностичної методики.	Лекція № 6 Практичне заняття №9	Опитування і дискусії: 1.Намалювати таблицю етапів розробки діагностичної методики 2. Визначити теорію і теоретичні положення, які будуть покладені в основу методики.	9-ий тиждень	3
10 тиждень (2 години)	Виділення критеріїв для створення тесту. Специфікація.	Практичне заняття №10	Розробити і презентувати таблицю специфікації майбутнього тесту.	10 тиждень	3
11 тиждень (4 години)	Комп'ютерна психодіагностика.	Лекція № 7 Практичне заняття № 11	Опитування і дискусії: 1. Провести оцінку 10 комп'ютерних варіантів діагностичних методик 2. Презентувати групі їх переваги і недоліки.	11 тиждень	3
12 тиждень (2 години)	Ідеографічні та номотетичні психодіагностичні методи.	Практичне заняття №12	Охарактеризуйте основні ідеографічні методи психодіагностики. Наведіть приклади. Номотетичні методи в психодіагностиці. Визначте основні із них та наведіть приклади. Визначте переваги кожного із них.	12 тиждень	3
13 тиждень (4 години)	Методи формулювання психодіагностичного висновку (звіту, діагнозу).	Лекція №8 Практичне заняття №13	Опитування і дискусії: 1.Провести комплексне дослідження за допомогою серії тестів. 2.Написати 3 види психологічного діагнозу	13 тиждень	3
14 тиждень 2 години 42 години	Формулювання комплексу методик під запити і психодіагностичного заключення	Практичне заняття №14	Опитування і дискусії: Сформулювати експертне заключення на основі діагностики однокласників.	14 Інтиждень	3
		Самостійна робота	1. Генеральна сукупність і вибірка 2. Залежні і незалежні вибірки 3. Вимірювання і шкали психодіагностичному дослідженні. 4. Вимірювання та його основні ознаки.	14 тиждень	9

			5. Вимірювальні шкали та їх характеристики. Таблиці і графіки розподілу частоти. 6. Таблиця вихідних даних. 7. Таблиці і графіки розподілу частоти. 8. Первинні описові статистики. 9. Квантилі розподілу. 10. Міри мінливості та їх характеристика. Нормальний закон розподілу та його застосування. 11. Вимоги до користувачів психодіагностичних методик. 12. Психодіагностичний процес.		
		Індивідуальне завдання	Написання індивідуально дослідного завдання за темою.		40
Шостий семестр					
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3 (38 балів)					
1 тиждень 4 години	Принципи діагностики властивостей особистості Діагностика темпераменту і психофізіологічних показників	Практичне заняття № 1 Лабораторне заняття №1	Опитування і дискусії: Створити добірку тестових методик діагностики темпераменту. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	1-ий тиждень	3
2 тиждень 2 години	Діагностика особистісних рис і характеру особистості.	Лабораторне заняття №2	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики рис характеру 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	2 тиждень	2
3-тиждень 4 години	Типології особистості. Діагностика типів особистості	Практичне заняття №2 Лабораторне заняття №3	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик на визначення типу характеру особистості. 2. Провести аналіз 4-5 типів за відео	3 тиждень	3
4 - тиждень 2 години	Діагностика сенсорних процесів: відчуття і сприймання	Лабораторне заняття №4	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики відчуття і сприймання. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	4 тиждень	2
5 тиждень 4 години	Структура когнітивної сфери особистості. Діагностика пам'яті.	Практичне заняття №3 Лабораторне заняття №5	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики пам'яті. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	5 тиждень	3
6 тиждень 2 години	Діагностика уваги	Лабораторне заняття №6	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики уваги.	6 тиждень	2

			2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.		
7 тиждень 4 години	Інтелект і мислення. Діагностика мислення й інтелекту	Практичне заняття № 4 Лабораторне заняття №7	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики мислення. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	7 тиждень	3
8 тиждень 2 години	Діагностика уяви і креативності	Лабораторне заняття №8	Опитування і дискусії: 1.Створити добірку тестових методик діагностики уяви і креативності. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	8 тиждень	2
9 тиждень 4 години	Поняття про мовлення. Психолінгвістика. Діагностика мовлення.	Практичне заняття №5 Лабораторне заняття №9	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики усного мовлення і почерку 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	9 тиждень	3
10 тиждень (2 години)	Діагностика емоційно-вольової сфери	Лабораторне заняття №10	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики емоційних станів і вольових якостей. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	10 тиждень	2
11 тиждень 4 години	Мотиваційно-ціннісна сфера особистості та її діагностика	Практичне заняття № 6 Лабораторне заняття №11	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики мотивів і ціннісних орієнтацій особистості. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	11 тиждень	3
12 тиждень 2 години	Діагностика міжособистісних стосунків та групова діагностика	Лабораторне заняття №12	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики міжособистісних стосунків 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок. 3. провести оцінку клімату в групі	12 тиждень	2
13 тиждень 2 години	Несвідома сфера особистості. Діагностика свідомості і самосвідомості	Лабораторне заняття №13	Опитування і дискусії: 1.Створити добірку тестових методик діагностики компонентів свідомості і Я-концепції. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок.	13 тиждень	2
Семестр II ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4 (22 бали)					
14 тиждень 2 години	Діагностика копінг-стратегій і захисних механізмів	Практичне заняття № 7 Лабораторне заняття №14	Опитування і дискусії: 1.Створити добірку тестових методик діагностики ЗМ і копінгстратегій. 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб.	14 тиждень	2

			Зробити діагностичний висновок.		
15 тиждень 2 години	Особливості діагностики осіб з психічними розладами та осіб, що потрапили в кризові ситуації	Лабораторне заняття №15	Опитування і дискусії: 1. Створити добірку тестових методик діагностики негативних емоційних станів 2. Провести пробне тестування 2-3 осіб. Зробити діагностичний висновок. Створити добірку клінічних методик діагностики розладів психіки	15 тиждень	2
16 тиждень 4 години	Створення пакетів методик під різні запити і програми діагностичного дослідження	Практичне заняття №8 Лабораторне заняття №16	Опитування і дискусії: 1.Створити програму діагностичного дослідження з довільно обраної теми. 2. Презентувати у групі.	16 тиждень	2
17 тиждень		Модульна контрольна робота №2			10
19 тиждень	Іспит або індивідуальне творче завдання				40
	Всього				100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Види робіт, що демонструють здобуті здобувачем вищої освіти результати навчання	Критерії оцінювання
Практичні заняття 1-14 I семестр	Максимальний бал – 3 балів. Ієрархія отримання балів передбачає 3 рівнів: Високий (3 балів): завдання виконано вірно, здобувач має уявлення про теоретичні аспекти теми, володіє матеріалом, проявляє особисту ініціативу, ставить питання. Виконав завдання для самостійної роботи і презентував його. Достатній (2 бали) Працює активно, але завдання для самостійної роботи не виконав, або виконав частково. Особливої ініціативи не проявляє Низький (1 бали). Низький (2 бал): завдання виконано частково вірно, здобувач відповідає на питання, але ініціативу не проявляє. Самостійне завдання не виконане. Незадовільний (від 0 до 1 бала): завдання виконано невірно, здобувач не проявляє ініціативу, не відповідає на запитання.
Практичні, лабораторні заняття II семестр	Максимальний бал – 3-2 бали. Ієрархія отримання балів передбачає три рівні: Високий (3 бали): завдання виконано вірно, здобувач має уявлення про теоретичні аспекти теми, володіє матеріалом, проявляє особисту ініціативу, ставить питання. Середній (2 бал): завдання виконано частково вірно, здобувач відповідає на питання, але ініціативу не проявляє. Достатній (1 бал): здобувач може використовувати діагностичні методики тільки з допомогою викладача. Не проявляє ініціативи, рідко відповідає на запитання вірно. Низький (0 балів): завдання виконано невірно, здобувач не проявляє ініціативу, не відповідає на запитання.
Модульний контроль 1	Максимальна кількість балів – 10 балів 0,5 бал за кожен вірну відповідь (20 тестових завдань x 0,5 бал = 10 балів)
Модульний контроль 2	Максимальна кількість балів – 10 балів 0,5 бал за кожен вірну відповідь (20 тестових завдань x 0,5 бал = 10 балів)

Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що впроваджені в університеті:

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Перелік індивідуально-дослідних завдань I семестр

1. Проаналізуйте причини, які сприяли виникненню психодіагностики. Охарактеризуйте основні етапи розвитку психодіагностики як науки.
2. Проаналізуйте етичні аспекти психодіагностичного дослідження.
3. Здійсніть аналіз двох ситуацій звертання до психолога, що існують в професійній психодіагностиці.
4. Здійсніть порівняльний аналіз професійних і аматорських тестів у психодіагностиці.
5. Рівні встановлення психологічного діагнозу, їх характеристика.
6. Здійснити узагальнену класифікацію психодіагностичних методів за способами отримання інформації для психодіагностування. Навести приклади.
7. Проаналізувати основні переваги та недоліки сучасних комп'ютеризованих методик психодіагностики порівняно з традиційними.
8. Проаналізувати основні вимоги до тестів та інших діагностичних методів.
9. Проаналізувати три типи емпіричних даних, що розрізняють в психодіагностиці.
10. Проаналізуйте переваги та недоліки проєктивних тестів (проведіть проєктивні опитувальники та напишіть висновок).
11. Проаналізуйте нетестові методи у психодіагностиці.
12. Опишіть загальний алгоритм роботи за психодіагностичною методикою. Наведіть приклад.
13. Структура психологічного заключення (продемонструйте на конкретному прикладі).
14. Проаналізуйте ознаки адекватного, неадекватного та формального відношення досліджуваного до обстеження.
15. Охарактеризуйте види контактів з досліджуваним.

16. Проаналізуйте основні області практичного застосування методів психологічної діагностики.

17. Проаналізуйте психометричні вимоги до побудови і перевірки методик.

18. Проаналізуйте морально - етичні проблеми в роботі психодіагноста (наведіть приклади порушень морально-етичних норм).

19. Проаналізуйте критерії поділу психодіагностичних методик на мало формалізовані та строго формалізовані.

20. Проведіть психодіагностичне обстеження за обраною тематикою та напишіть висновок (1. Психодіагностика пам'яті, мислення, уваги. 2. Психодіагностика психоемоційного стану 3. Психодіагностика міжособистісних взаємин 4. Психодіагностика темпераменту, характеру 5. Психодіагностика креативності).

Критерії оцінювання індивідуально-дослідного завдання I семестр

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних робіт у вигляді презентацій.

Бали Критерії оцінювання

0-3 визначена структура презентації;

0-3 наявність логічного зв'язку викладеної інформації;

0-10 повнота, логічність та змістовність викладу матеріалу;

0-2 перелік джерел не менше 3 за останні 10 років;

0-3 презентація включає до 15 слайдів основної частини;

0-3 захист презентації вчасно;

0-4 наявність графічних зображень (таблиці, схеми, діаграми);

0-3 повна відповідь на питання під час захисту презентації;

0-3 вільне володіння теоретичним матеріалом за темою дослідження;

0-3 обсяг та глибина знань за темою;

0-3 уміння і навички використання комп'ютерних технологій.

Використання спецефектів (анімація, звук, графіка) Всього 40б.

Критерії оцінювання творчої роботи II семестр

Творча робота представляє собою створення власної діагностичної методики і оцінюється за такими критеріями.

Максимальна можлива оцінка 40 балів з них:

1. Наявність питань, коректно сформульованих грамотною мовою 2 бали

2. Наявність мети або має бути зрозуміло її з назви 2 бали

3. Є інструкція до методики 2 бали

4. Наявні вказівки на авторів і цільову аудиторію 2 бали

5. Є пояснення балів у випадку шкалювання. 2 бали

6. Є тестові норми до методики 2 бали

7. Є конкретизація, для якого віку можна усно. 2 бали

8. Є опорна теорія 2 бали

9. Є перелік ознак, на які ви спирались у формулюванні питань. 2 бали
10. Кількість питань не менше 20 2 бали
11. Наявність апробації 5 балів
12. Проведена процедура оцінки надійності 5 балів
13. Проведена процедура оцінки валідності 5 балів
8. Якість вашої доповіді, орієнтація в темі 5 балів

Оцінка розраховується зі 100 балів, з них 60 балів складає поточний контроль та індивідуально-дослідне завдання -40 б у 5 семестрі У 6 семестрі поточний контроль 60 балів і підсумковий (екзамен або творча робота) – 40 балів. Загальна кількість також 100 балів.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться в письмовій та усній формах на кожному практичному і лабораторному занятті у формі опитування, виконання самостійних, практичних, ситуаційних та тестових завдань, результатів наукових досліджень. Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Модульний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів та передбачає виконання здобувачами письмових тестових завдань для модульного контролю.

Підсумковий контроль - 0 - 40 балів

Виконання індивідуального творчого завдання у вигляді розробки власної методики (від 0 балів до 40 балів) або усний іспит за дисципліною, який оцінюється також від 0 до 40 балів. Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру суму балів більшу за 60, має можливість:

- не складати іспит (залік) і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку;
- складати іспит (залік) з метою підвищення свого рейтингу з певної навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру менше за 60 балів, зобов'язаний складати іспит.

На іспиті здобувачі готуються та відповідають за екзаменаційним білетом, який має два питання теоретичного або практичного характеру, третє питання складається з тестових завдань. Перше та друге запитання (завдання) оцінюється у 15 балів за такими критеріями:

- **«відмінно»**, повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 15-14 балів;
- **«добре»**, достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними помилками) – 13-10 балів;
- **«задовільно»**, неповна відповідь, не менше 50% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 9-5 балів;
- **«незадовільно»**, відповідь містить менше 50% потрібної інформації, грубі помилки, здобувач не орієнтується у загальних термінах – 4-1 бал.
- **не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.**

Тестові завдання, які містить екзаменаційний білет оцінюється у 10 балів. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали.

Політика дедлайнів. Завдання мають бути виконані протягом тижня перед наступним практичним (лабораторним заняттям), а за невчасне виконання зменшується на 25% за кожен повний тиждень затримки. Прийом відпрацювань пропущених практичних /лабораторних занять відбувається під час індивідуальних консультацій (відповідно до затвердженого графіку) у повному обсязі, при цьому допускається не більше одного відпрацювання на одну консультацію. Пропущені лекційні заняття мають бути відпрацьовані здобувачем шляхом написання конспекту з теми, що була пропущена та наданий на перевірку не пізніше до наступного лекційного заняття (згідно розкладу), Усі пропущені завдання, що передують модульному контролю повинні бути виконані до його проведення. Завдання, що були пропущені, мають бути відпрацьовані до 10 тижня (згідно з календарним планом). До підсумкового контролю (іспиту допускаються лише ті, хто протягом семестру, набрав не менше 35 балів. Якщо здобувач отримав менше 35 балів, він повинен відпрацювати пропущені теми до додаткової сесії (при оцінюванні виконання завдання діє політика “дедлайнів” - максимальна оцінка становить 50% від кількості балів, зазначеної в силабусі). Здобувачі, які отримали від 35-50 балів зобов'язані скласти іспит та втрачають право на виконання ІТЗ.

Сума поточних балів та балів за іспит або виконане індивідуальне творче завдання переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

Схема нарахування балів розроблена викладачем відповідно до Порядку оцінювання здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2021/02/poryadok-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену або творчої роботи. Приклади тестових завдань до модульного контролю

Приклади тестових завдань

1. Термін «психодіагностика» в 1921р. запровадив:

- а) В.Столін;
- б) Г. Роршах;
- в) Е. Дюркгейм;
- г) З.Фрейд.

2. Психодіагностика – це:

- а) наука про факти та закономірності розвитку психіки людини;
- б) галузь психологічної науки, що розробляє теорію, принципи, інструменти оцінювання і вимірювання індивідуально - психологічних особливостей особистості, змінні соціального оточення, в якому здійснюється життєдіяльність особистості;
- в) наука про становлення, розвиток і функціонування психіки живих істот.

г) наука про становлення науки психології.

3. Бал в психодіагностуванні - це:

а) умовна одиниця для оцінювання за певною шкалою результатів виконання тесту або його завдань;

б) комплекс правильних відповідей для тестових завдань;

в) кількість завдань тесту;

г) кінцевий результат в роботі діагноста.

4. Застосування особистісних опитувальників дозволяє встановити:

1) біологічні властивості особистості;

2) профіль особистості та індивідуальні зв'язки, що дозволяють порівнювати між собою різних представників генеральної сукупності;

3) психофізіологічні показники особистості;

4) фізіологічні особливості особистості.

Дотримання вимог академічної доброчесності

Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Основні засади дотримання академічної доброчесності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса відображено за покликанням

<https://drive.google.com/drive/folders/1pbDJWc1Rgz0x-rwRTLeunp-WuJ7i7Nv>

Питання до іспиту

1. Поняття психодіагностики. Предмет і структура психодіагностики. 2. Предмет та об'єкт психологічної діагностики.

2. Етика проведення психологічних досліджень.

3. Правила проведення психодіагностичних методик.

4. Етапи проведення діагностичної роботи.

5. Психологічний діагноз. Види психологічного діагнозу.

6. Поняття про інтерпретацію результатів проведених психодіагностичних методик: кількісна інтерпретація.

7. Поняття про інтерпретацію результатів проведених психодіагностичних методик: якісна інтерпретація.

8. Способи графічного оформлення результатів психодіагностичного дослідження.

9. Класифікація методів психодіагностики.

10. Спостереження та самоспостереження як методи психодіагностики.

11. Експеримент як метод психодіагностики.

12. Анкетування як метод психодіагностики.

13. Інтерв'ю та опитування як методи психодіагностики.

14. Психометричні основи психодіагностики.

15. Тести як метод психодіагностики. Класифікація тестів. Вимоги до тестів.

16. Поняття надійності та валідності психодіагностичної методики. 19. Стандартизація та адаптація психодіагностичних методик.

17. Охарактеризуйте історію розвитку „проективної” психодіагностики.

18. Визначте специфічні риси психодіагностичного методу.

19. Дайте загальну характеристику основних діагностичних підходів.

20. Визначте та охарактеризуйте основні сфери застосування психодіагностичних методик.

21. Поняття тесту. Тест як основний інструмент діагностики. Різновиди тестів.

22. Комп'ютеризовані і комп'ютерні тести.

23. Адаптація зарубіжних тестів.

24. Поняття психологічного діагнозу.

25. Визначте і охарактеризуйте основні напрямки у роботі психодіагноста (за Я.Рейковським).

26. Визначте та охарактеризуйте основні помилки психологічного діагнозу. Наведіть приклади.

27. Дайте загальну характеристику етапу збору даних.

28. Дайте загальну характеристику етапу переробки інформації, етапу прийняття рішення.

29. Охарактеризуйте рівні діагностичних заключень.

30. Перерахуйте та коротко охарактеризуйте типи психологічного діагнозу.

31. Охарактеризуйте етичні принципи психодіагностичного дослідження.

32. Поняття інтелекту. Визначте основні підходи до визначення інтелекту.

33. Наведіть основні положення на яких базується психометрична модель інтелекту.

34. Охарактеризуйте ієрархічні теорії структури інтелекту.

35. Охарактеризуйте модель структури інтелекту за Терстоуном.

36. Охарактеризуйте модель структури інтелекту за Гілфордом.

37. Охарактеризуйте модель структури інтелекту за Кеттеллом.

38. Охарактеризуйте модель структури інтелекту за Айзенком.

39. Охарактеризуйте модель структури інтелекту за Стернбергом.

40. Назвіть різновиди тестів, якими вимірюється інтелект, наведіть приклади до кожного різновиду.

41. Охарактеризуйте стандартний показник IQ. Розподіл тестових оцінок інтелекту.

42. Визначте основні фактори, що впливають на рівень виміряного інтелекту (показник IQ).

43. Визначте основні проблеми вимірювання інтелекту, які існують на сучасному етапі у психодіагностиці.

44. Охарактеризуйте різновиди особистісних опитувальників. Наведіть приклади до кожного різновиду.

45. Охарактеризуйте можливі форми запитань у особистісних опитувальниках. Наведіть приклади.

46. Охарактеризуйте можливі форми представлення результатів особистісних опитувальників.

47. Розкрийте суть основних установок на відповіді та визначте способи їх подолання.

48. Охарактеризуйте проблему розуміння питань та мінливість відповідей в особистісних опитувальниках.

49. Визначте основні фактори, які детермінують відповідь в особистісних опитувальниках.

50. Визначте основні проблеми вимірювання особистості, які існують на сучасному етапі у психодіагностиці.

51. Поняття проєкції у психодіагностиці. Передісторія проєктивної діагностики.

52. Несвідоме та проєктивні методики.

53. Охарактеризуйте основні риси проєктивного підходу у психодіагностиці.

54. Охарактеризуйте основні різновиди проєктивних методик, наведіть приклади до кожного різновиду. Визначте роль стимулу у проєктивних методиках.

55. Охарактеризуйте основні особливості етапу визначення кількості завдань тесту та етапу розробки завдань тесту.

56. Охарактеризуйте основні вимоги до оформлення тесту.

57. Охарактеризуйте особливості пілотажного дослідження та основні особливості етапу аналіз завдань тесту.

58. Визначте та охарактеризуйте основні процедури визначення надійності тесту.

59. Визначте та охарактеризуйте основні процедури визначення валідності тесту.

60. Визначте та охарактеризуйте основні процедури стандартизації тесту.

61. Визначте основні проблеми конструювання особистісних опитувальників.

62. Визначте основні вимоги до формулювання питань (тверджень) для особистісних опитувальників.

63. Визначте прийоми усунення впливу установок на відповідь при конструюванні особистісних опитувальників.

64. Визначте та охарактеризуйте особливості змістовної наповненості питань (тверджень) при конструюванні особистісних опитувальників. 64. Визначте основні принципи конструювання об'єктивних тестів.
65. Визначте основні особливості конструювання проєктивних тестів.
66. Визначте основні особливості конструювання тестів мотивів.
67. Визначте основні особливості конструювання шкал настрою і станів.
68. Визначте основні особливості та вимоги до конструювання тестів аттитюдів.
69. Охарактеризуйте особливості конструювання тестів інтелекту та здібностей.
70. Визначте та охарактеризуйте вимоги до інструкції при конструюванні тестів інтелекту.
71. Визначте специфіку побудови (підбору) завдань для тестів інтелекту.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Бушуєва Т. В. Психодіагностика: підручник для студентів ВНЗ Київ: Ніжин: Лисенко М. М., 2016. 503 с.
2. Дитяча психодіагностика: навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / О. М. Гріньова, Л. А. Терещенко. Вінниця: Нілан, 2015. 227 с.
3. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. 464 с.
4. Психодіагностика: лабораторний практикум: навч. посіб. / автори-укладачі В. Ф. Моргун, І. Г. Тітов. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2012 162 с.
5. Психодіагностика: навч. посіб. / Л. Любіна, А. Борисюк, В. Радчук. Чернівці: Вид-во Яворський С. Н., 2018. 276 с.
6. Психодіагностика: навчальний посібник / уклад. Ю.В. Кушнір; відп.ред. В.П. Кушнір. Донецьк: КиЦ, 2012. 346 с.
7. Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія /укладачі І.О. Корнієнко, О.Ю. Воронова – Мукачєво: МДУ, 2019.41 с.
8. Психологія і психодіагностика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Г. Терлецька. Київ: Слово, 2013. 605 с.
9. Терлецька Л. Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. Київ: Главник, 2016. 144 с.
10. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник / Ю.М. Чала, А.М. Шахрайчук. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.
11. Чумак О. А., Товстуха О.М. Психодіагностика: навчально-методичний посібник для організації навчальної роботи з курсу психодіагностики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)

рівня за освітньо-професійною програмою 053 «Психологія» / О. О. Чумак, О.М. Товстуха; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Полтава: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2024. 121 с.

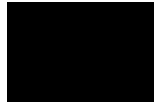
Допоміжна

1. Дзюбко Л.В. Діагностика навчальної мотивації: збірник методик / Л.В. Дзюбко, Л.Г Гриценко. Київ: Шкільний світ, 2011. 128 с.
2. Католик Г., Багрій В. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах : навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 301 с.
3. Мельничук О. Б. Психологічна діагностика: навч. посіб. для студ. подв. спец. із спец. "Практич. психологія" / Оксана Богданівна Мельничук. - Київ: Каравела, 2013. 315 с.
4. Основи психодіагностики в соціальній сфері та клінічній практиці: навчальний посібник / О. Любчук, Ю. Горбанюк, В. Луньов, Т. Мельничук, Ю. Удовенко / За ред. О. Любчук. Hamilton: Accent Graphics Co. munications Київ: Інтерсервіс, 2017. 286 с.
5. Неурова А. Б. Діагностика індивідуально-психологічних властивостей особистості / А. Б. Неурова Львів: НАСВ, 2016. 181 с.
6. Кокун О.М. Збірник методик для діагностики психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до діяльності у складі миротворчих підрозділів: Методичний посібник. Київ: НДЦ ГП ЗСУ, 2011. 281 с.
7. Лемак М. В. Психологу для роботи. Діагностичні методики збірник / М. В. Лемак. Ужгород: Вид-во О.Гаркушієж 2012. 616 с.
8. Психологічне вивчення особового складу Збройних Сил України. / О. М. Кокун, Н. А. Агаєв, І. О. Пішк, Н. С. Лозінська, Л. В. Корня.. К.: ФОП Маслаков, 2019. 288 с. 13.
9. Самошкіна Л. М. Психодіагностика: Навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом / Під ред. чл.-кор. АПН України, професора Е. Л. Носенко. Донецьк: Вид-во ДНУ, 2018. 448 с.
10. Цільмак О.М. Психодіагностика та психокорекція міжособистісних та внутрішньоособистісних конфліктів: підручник / за заг.ред. С.Д. Максименка, В.Є. Луньова. Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАП України. Monreal: Accent Graphics Communications. 2015. С. 205-219.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Всеукраїнська психодіагностична асоціація. <https://vpa.org.ua/>.
2. Психологічний практикум. <http://psylist.net/praktikum/>
3. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
4. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
5. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
6. Електронні репозитарії Донецького національного університету імені Василя Стуса. <http://rang.donnu.edu.ua/>

Викладач

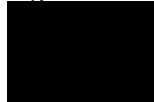

Наталія ШЕЛЬ

**В. о. завідувача кафедри
загальної та соціальної психології**

Наталія КОРОЛЬОВА

Гарант освітньої програми

Наталія ШЕЛЬ

**В. о. директора навчально-наукового
інституту психології**

Вікторія ОВЕРЧУК